

Barne-, likestillings-, og
inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep.
0030 Oslo

Vår sak nr.: 2015-AR-01468

Deres ref: 14/3123

Dato: 22.6.2015

HØRING - DIFIS RAPPORT OM GJENNOMGANGEN AV FORBRUKERAPPARATET

Difi har på oppdrag fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) gjennomgått organiseringen av- og arbeidsdelingen mellom Forbrukerrådet, Forbrukerombudet, Forbrukertvistutvalget og Markedsrådet.

Regjeringen skriver i sitt høringsbrev at den er ”opptatt av å sikre et slagkraftig forbrukerapparat, som ivaretar forbrukernes interesser på best mulig måte”.

Med utgangspunkt i regjeringens uttrykte ønske om å ivareta forbrukernes interesser best mulig, er det en betydelig svakhet ved rapporten at Difi velger å ha hovedfokus på behovet for å styrke departementets eierstyring av forbrukerapparatet, mens vurderingen av hvilke løsninger som best vil ivareta forbrukernes interesser uteblir.

Rapportens ensidige fokus på eierstyring legger også premissene for de alternative modellene som skisseres og for hvilke tiltak og endringsforslag som Difi ender opp med å anbefale. Anbefalingene begrunnes ikke ut fra regjeringens uttrykte ønske om å sikre et slagkraftig forbrukerapparat som ivaretar forbrukernes interesser best mulig, men ut fra et teoretisk perspektiv om at den ideelle løsningen vil være et system hvor ytterligere departemental kontroll og styring skal prege forvaltningsapparatet.

Regjeringen skriver i sitt høringsbrev at for å sikre forbrukerinteressene er det viktig at: ”organiseringen av forbrukerapparatet bygger opp under virksomhetenes fortsatte legitimitet og tillit i samfunnet”.

Difis rapport dokumenterer at dagens apparat nyter høy legitimitet og tillit i samfunnet og at måloppnåelsen i systemet er svært god. For eksempel oppfylder Forbrukerrådet i følge rapporten sitt formål godt, forbrukerne er tilfredse, organisasjonen scorer høyt på servicemålinger og omdømme og har gjort store effektiviseringstiltak de senere årene. Difi konkluderer med at: “Vurdert opp mot Forbrukerrådets mål om å 1) være synlige i media,

2) være en talsmann for forbrukerhensyn og 3) få gjennomslag for vurderinger og løsninger som er bra for forbrukerne, er hovedbildet at Forbrukerrådet oppnår gode resultater. Gitt forutsetningen om at det er en viktig oppgave for staten å sikre at forbrukerne har en sterk stemme i det sivile samfunn, oppnås dette i stor grad gjennom den rolle og praksis Forbrukerrådet har per i dag.”

Hvis man legger til grunn regjeringens eget premiss fra høringsbrevet om at det er viktig med en organisering av forbrukerapparatet som sikrer tillit og legitimitet i samfunnet, ser det ut til at dagens organisering oppfyller det premisset svært godt.

Til tross for disse funnene fremmer Difi forslag som innebærer betydelig inngripen og store endringer i forbrukersektoren. For eksempel foreslår Difi i den såkalte *Direktoratsmodellen* å avvikle dagens Forbrukerråd. Det foreslås at deler av organisasjonen går inn i et direktorat under BLD sammen med blant annet Forbrukerombudet. Det politiske påvirkningsarbeidet som Forbrukerrådet i dag driver på vegne av forbrukerne skal ivaretas av en helt ny og rendyrket interesseorganisasjon uten tilknytning til departementet. NTL mener at en slik inngripen klart vil svekke forbrukernes stilling.

Dagens organisering i Forbrukerrådet med bred kontaktflate ut mot brukerne sikrer en kunnskapsdeling på forbrukernes vegne, som gjør at organisasjonen vet hvor skoen trykker og hvor det er behov for å styrke forbrukernes rettigheter og vern gjennom politisk påvirkning. En separering av det interessepolitiske arbeidet fra resten av virksomheten vil derfor etter NTLs vurdering klart være til ugunst for forbrukerne.

Dagens regionapparat i Forbrukerrådet sikrer dessuten en viktig nærhet til markeder rundt omkring i landet. NTL mener denne nærheten til markedet er en styrke for tvisteløsningen og i arbeidet med å gi informasjon til både forbrukere og næringsliv.

Forbrukerrådets politiske påvirkningsarbeid beskrives i Difi-rapporten som en utfordring for statsråden når Forbrukerrådet bidrar til politiske beslutninger som sittende regjering ikke ønsker. Forbrukerrådets arbeid skal etter NTLs vurdering være langsiktig og foregå utelukkende på forbrukernes premisser, uavhengig av skiftende regjeringer. Nettopp derfor er Forbrukerrådet gitt en fri og uavhengig stilling, som sikrer at til enhver tid sittende statsråd aldri hefter ved eller står til ansvar for det Forbrukerrådet mener. Å endre på Forbrukerrådets frie og uavhengige rolle, vil etter NTLs vurdering klart svekke forbrukernes påvirkningsmulighet i samfunnet.

Difis forslag om å avvikle Forbrukerrådet og legge deler av virksomheten inn i et direktorat, er en byråkratisering som kan skape større avstand til forbrukerne. Det vil også klart svekke det viktige arbeidet som Forbrukerrådet i dag gjør opp mot andre offentlige organer på forbrukernes vegne. Det offentlige er en betydelig tjenesteyter. Forbrukerrådet ivaretar i dag forbrukernes interesser i møtet med det offentlige. Det er vanskelig å se hvordan et direktorat like fritt skal kunne tale forbrukernes sak i møte med andre direktorater og øvrige offentlige instanser.

NTL støtter på denne bakgrunn ikke Difis anbefalinger og forslag. Forslagene er ikke

begrunnet i hensynet til å ivareta forbrukernes interesser. NTL mener forslagene vil bidra til å svekke forbrukernes stilling.

Med hilsen
NORSK TJENESTEMANNSLAG

Kjersti Barsok
første nestleder

Torstein Brechan
forbundssekretær